

RENURE in de Gelderse Vallei

Seminar 'RENURE en de stikstofcrisis'
SABE project 'Gelderse Vallei Kunstmestvrij'
Barneveld, 22 mei 2026

Jan Roefs

Te bespreken

- › Over NCM
- › RENURE: wat en hoe?
- › RENURE in de Gelderse Vallei
- › RENURE en de stikstofcrisis

Stichting Nederlands Centrum voor Mestverwaarding

- Onafhankelijk gepositioneerde stichting met eigen bestuur en raad van toezicht
- Focus op de volgende taken:
 - NCM als **kenniscentrum**: kennis verzamelen en duiden, vraagbaak e.d.
 - **Afstemming** en samenwerking bevorderen
 - **Agenderen** en activiteiten/projecten initiëren en ondersteunen
- Om te komen tot een duurzame, circulaire, economische en praktisch werkende verwaarding van mest

Gefinancierd door **donaties** van overheden en uit het agrarische bedrijfsleven

Blijf op de hoogte via onze wekelijkse **nieuwsbrief!**

www.mestverwaarding.nl

RENURE

oftewel kunstmestvervangers

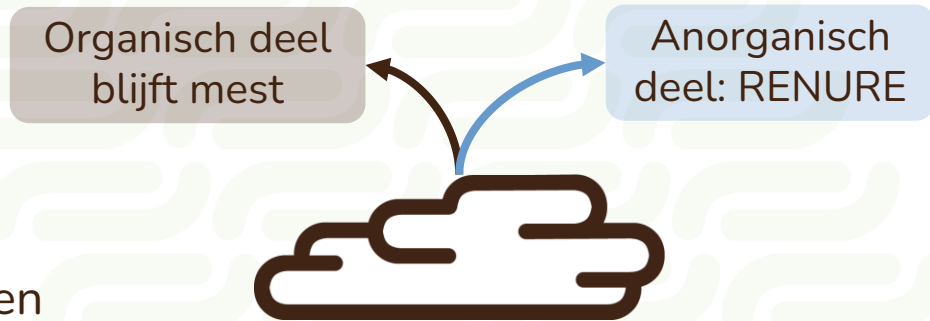
- Wat is RENURE?
- Waarom RENURE?
- Voorwaarden
- De soorten RENURE

Kunstmestvervangers

(RENURE = REcovered Nitrogen from manURE)

- › Zijn stikstofhoudende fracties uit dierlijke mest die:
 - › qua werking vergelijkbaar zijn met kunstmest, dus:
 - › geen hoger risico op nitraatuitspoeling, waardoor ze:
 - › in de gebruiksnorm als kunstmest kunnen worden gezien (dus boven de 170 kg N)
 - › max. 80 kg N / ha

Grasland met volledig maaien, noordelijke zandregio (geen NV-gebied)			
Totale stikstofgebruiksnorm		320 kg N/ha	
Waarvan maximaal uit dierlijke mest	170		
x Werkingscoëfficiënt		80% 136 kg N/ha	-
Maximale ruimte voor RENURE		80 kg N/ha	-
Aanvullend ruimte voor kunstmest		104 kg N/ha	

Voorwaarden RENURE

(Nitraatcomité Europese Commissie)

- Max. 80 kg N / ha, boven de 170 kg N uit dierlijke mest
 - uiteraard binnen de stikstofgebruiksnorm van het gewas

- Verwerkingsstap met drie expliciet benoemde techniek/productcombinaties:
 - Ammoniumzouten (strippen-scrubben)
 - Mineralenconcentraat (omgekeerde osmose)
 - Struviet (magnesium-ammonium-fosfaat)

- $N_{\text{mineraal}}/N_{\text{totaal}} \geq 90\%$, **òf** $C_{\text{organisch}}/N_{\text{totaal}} \leq 3$
- Correctie voor N dat niet van dierlijke mest afkomstig is
- > 3% N op basis van d.s.

- Maximum gehalten:
 - Koper: 300 mg/kg ds
 - Zink: 800 mg/kg ds
 - Pathogenen (bij >1% organische koolstof)

Micro-organisms to be tested	Sampling plans			Limit
	n	c	m	
Salmonella spp.	5	0	0	Absence in 25 g or 25 ml
Escherichia coli or Enterococcaceae	5	5	0	1 000 in 1 g or 1 ml

Where:

n = number of samples to be tested,
 c = number of samples where the number of bacteria expressed in colony forming units (CFU) is between m and M,
 m = threshold value for the number of bacteria expressed in CFU that is considered satisfactory,
 M = maximum value of the number of bacteria expressed in CFU.

Waarom RENURE?

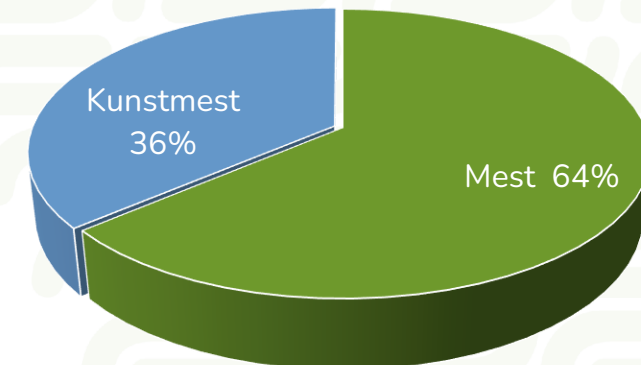
- › Benutting stikstof dierlijke mest ↑ → **hogere bemestende waarde**
- › Verliezen nitraat ↓ → **betere waterkwaliteit**

Daarnaast voor het milieu:

- › Lagere carbon **footprint** en minder **aardgas** nodig
- › In de regel (fors) lagere **ammoniak**verliezen
- › Minder **gesleep** met mest (verkeer, klimaat)
- › Beter hergebruik op lokale schaal

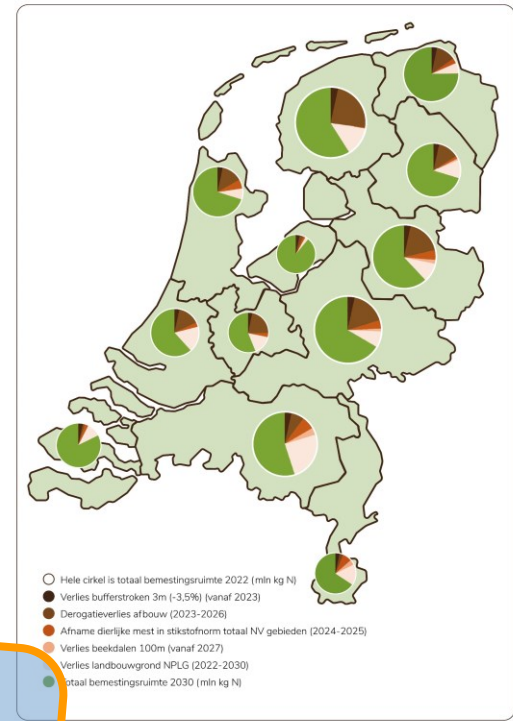
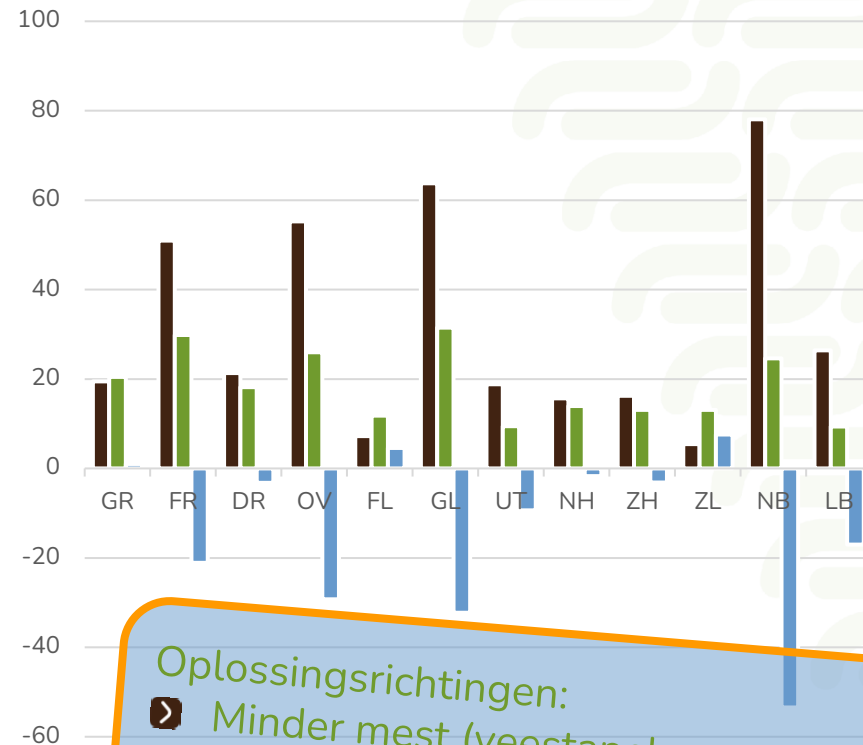
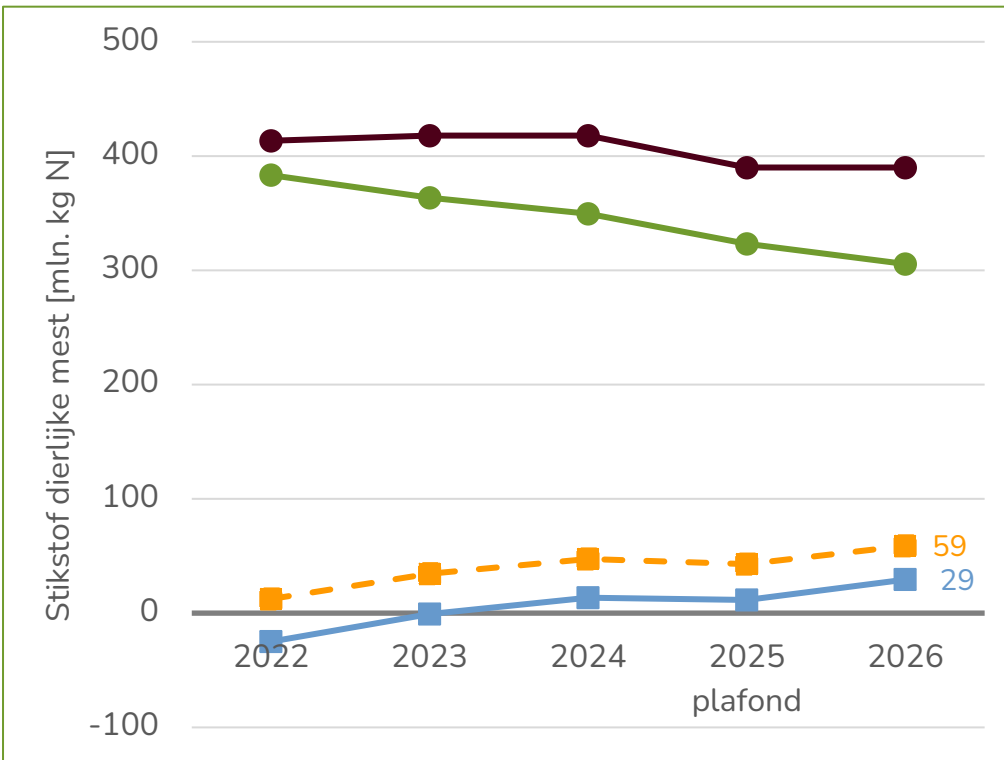
En voor veehouders:

- › Voor veehouders met grond: minder **mestafzet** en minder aankoop kunstmest
- › Minder gesleep met mest (kosten)

Mestbalans Nederland (stikstof)

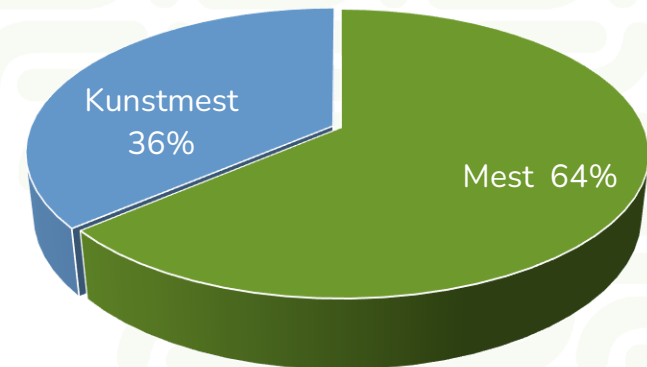
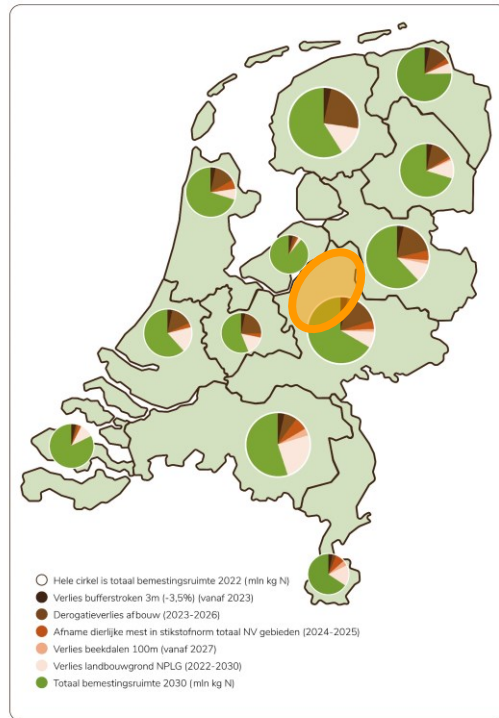
- is nu zwaar uit evenwicht...
- ... en wat komt er nog aan?

Oplossingsrichtingen:

- Minder mest (veestapel, voer)
- Meer export
- Toch meer mest in NL (RENURE)

Hoe zit dat in de Gelderse vallei?

Implementatie RENURE in Nederland

- Overige regels dan gebruiksnormen: grotendeels als 'reguliere' dierlijke mest (opslag, aanwending, transport, rVDM e.d.)
- Alleen producent na erkenning (en alleen afnemen van erkende producenten)
- Belangrijk instrument NL: certificering **RENUgarant**
 - Boerderijschaal – loonwerkers – mestverwerkers
 - RENURE voor eigen gebruik en voor de handel
 - Niet alleen kwaliteit maar ook volumes borgen!
 - Wordt verplicht, echter gedurende eerste fase: ook registratie bij RVO mogelijk
- Ondersteunend beleid wordt ontwikkeld (vgl. HNV-subsidieregeling)

2004: eerste aandacht voor kunstmestvervangers
2009: start pilot mineralenconcentraat
2018: start Kunstmestvrije Achterhoek

Publicatie SAFEMANURE
(JRC - Europese Commissie)

Voorstel RENURE van
Europese Commissie

Nitraatcomité stemt voor
toelating RENURE

Definitief besluit
Europese Commissie

Kwaliteitssysteem Renugarant
overgedragen aan Stichting
Mestafzetcontrole

2026 : Overgangperiode pilots

Ingang regelgeving in
Nederland (± begin zomer)

Tijdelijke mogelijkheid registratie
bij RVO (tot ± eind 2026)

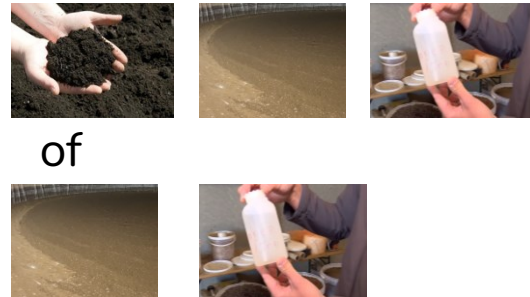
Eerste certificaat
(± eind zomer?)

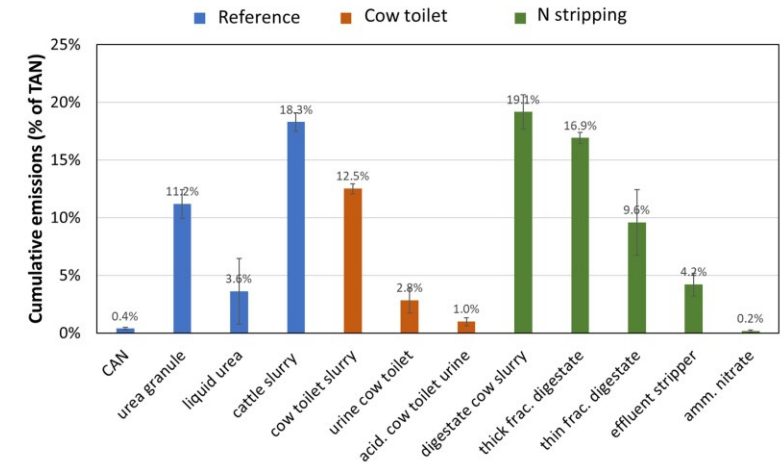
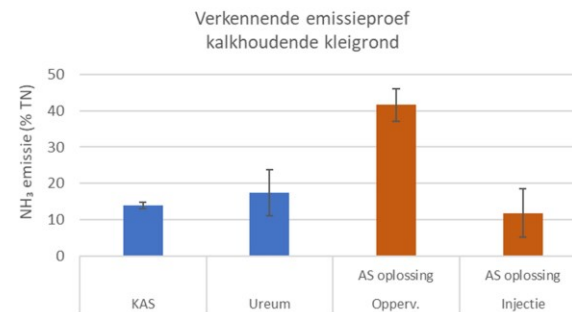
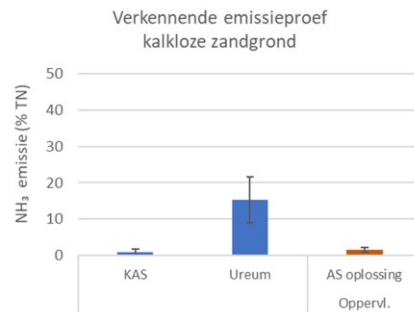
Is RENURE een antwoord op de stikstofcrisis?

➤ 'Strippen-scrubben'

➤ 'Omgekeerde osmose'

'RENURE en de stikstofcrisis'

Een belangrijk puzzelstuk voor een circulaire en duurzame landbouw in de Gelderse vallei!

Bedankt voor uw aandacht!

Jan Roefs

jan.roefs@mestverwaarding.nl

06-51013712